

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-tér, a hidkaputól kimevet balra a 2. sz. alatt ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évfolyamra 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

A „Nyltér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütsza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

1866-ik évi folyamára.

Előfizetési ára:

Egész évre	12 forint o. ért.
Fél évre	6 „ „
Évfolyamra	3 „ „

Tisztelet előfizetőink az előfizetési pénzeket kiadónk **STEIN JÁNOS**hoz (bel-közéletek Stein könyvkereskedése) méltóztatassanak beküldeni, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Kolozsvár, jan. 28.

(D.) Nem szeretjük a személyeskedést, de annál inkább az elveket és elvi vitákat. Ezek tisztítják a nemzet politikai s társadalmi gondolkodásmódját, melynek kifolyása a közös haza jóléte s virágzása, vagy hanyatlása, süllyedése.

Minket soha sem háborítottak fel a nézetekkel ellenkező nézetek, elmondottunk szemben azokkal bona fide a mi nézeteinket, s annyi hitele volt elméletünknek, a mennyiben az a közönség meggyőződését s helyeslését kivívta.

Ugy állunk azon kérdésnél, a melylyel most a közvéleményt felzaklatni törekedtek, nemcsak Pest egyik kerületében az utóbbi választásnál; de az erdélyi városok némelyikében, sőt helyt Kolozsvárt is. Sok igaz, de sok hamis is van az elmondott eszmékben; s nem állítjuk, hogy azok csak egyesek agitatioiból erednek, nyoma van azoknak a közszellemben is kisebb nagyobb mértékben, s a már csak társadalmi kasztok érdekei s reminiscenciái bejátszanak a politikai fejlemények közé, azok előtt, kik a polgári szabadságot s jogegyenlőséget magasabb szempontból felfogni nem tudják.

Egyet azonban mindig szemelött kellene tartani, nem kellene megkezdeni a küzdelmet a levegőben, hanem be kellene várni, a mig alkotmánykérdésünkkel bizonyos terreneura jutunk; mert hisz addig csak egy közérdek, egy köz ellenzék létezik közöttünk, ha aztán a terreneura állottunk, ám menjünk neki a családi osztracsnak, megtehett ekkor, hogy mi magunk is fogunk hivatkozni érdekekre s reminiscenciákra, a melyek tekinteteket követelnek.

Ha mi ma azt kiáltanók ki a megyéken: ne választaszatok képviselőt a népből, választaszatok képviselőt a népből, mert a megyék érdeke fysiocrat érdek, azt pedig csak jobb birtokos képviselheti; a megyék existenciáját a nemesség alapítja meg, tehát őt illeti a nemesség annak jövőjét az alsóházban? Ha dobokamegyei birtokos s par excellence kolozsvári polgár Kobuly Bogdán ur követ akarna lenni Dobokamegyében, s mi kikelnék ellene, hogy a városi polgár kereskedjék a városban, s ne vegye el a megyei nemesség helyét.

Ha ily tant kezdenénk hirdetni, valjon mit mondanának mi rólunk? Ez-e a jogegyenlőség — kiáltanák — újból emeltek-e a kasztfalakat, újból el akarjátok tiporni a honpolgárok jogait? Mivel lehet kevésbé hű polgárok egy megyének ama birtokos, ki városi polgár, vagy nem nemes szülőkötől származott, nem épp oly érdek s buzgalom vezet és lelkesíti őt a hon jövőjének megalapítása körül?

Vagy mit mondtak azon tanra, midőn a kormány a néptömegre támaszkodott, hogy eltiporja a vagyon és tekintély hatalmát, melyet egyedül látott céljainak gátjaul; mit mondtak arra, midőn a népjogot úgy magyarázták, miképp ez azt teszi, hogy a ki eddig szolgálat volt, az most már legyen ur, s a ki ur volt, az álljon a szék mögé és szolgáljon fel?

Mindegyik, mind a fél forradalmi állapot az efféle. Ily politika most hozt meg a kibékülést, nem hoz megállapodást.

S valjon ha nem szabad a nemesnek megint a nép urává lennie, s a nép szintén nem lehet a nemes ura, ha köztük a politikai szabadság többé nem tesz különbséget: csak a városi polgár fogalma-e az, a mely

kivételt szenved, a mely egy más, a nemzet egyenlősített testéből még ma is különvált tényező, a mely talán hivatva van, hogy alkalmazva egész hazában a szászöld városrendszerét praedomináljon az ország felett?

Valjon nem épp oly hamis tan az, a melyet a polgári elem előjogára, mint a mit a mágán, nemes vagy nép előjogára fektetnek? Mindenik kijátszása a jogegyenlőségnek, mindenik középkori előítélet s vastag elfogultság.

1847 előtt létezett nálunk a városi polgár, az ugynevezett középosztály értelme, akkor csak két jog volt, a nemesi és a városi polgári jog, akkor a polgár, kivéve a szászöldi polgárt, az országos hivatalokban csak a titkárságig emelkedhetett törvény értelmében, mert tetteleg emelkedett biz az fennebb is. Akkor tudtuk, a mi a polgár? Volt ez egy oly osztály, mely sem a megyei köznéphez nem tartozott, sem a nemességhez nem; így legrégibb időkben volt idegen; később a népből és a nemességből recrutirozta magát műiparos s kereskedelmi osztályokban. Elszegényedett nemesek elveszték műhelyeikben genealogiaikat, a nép elvesztette jobb keresetmódja által szolgálai elvését, s lett a középosztály, melyet a többitől nem annyiban születése, mint jogának mérfoka s végényi professioi különböztették meg. A szegény nemes, és a kiemelkedő nép ezen assimilálása által jutottunk azon szerencsés helyzethez, hogy legtöbb városunk polgársága magyar lett.

1848-ban a jogegyenlőség kimondatott, s a polgári országy értelmének vége van, állhat az még mint társalmi téren némi tényező; de a politikai téren, a hol a kasztok értelme csaknem egészen elveszett, többé fenn nem áll.

Azt mondják talán, hogy ezen jogegyenlőséget még vissza kell vivnunk az unio-törvény megvalósítása által, mert különben csak 1847-nél állunk, s a polgár megint csak titkár lehet, s hiában van dúis megyei birtoka, csak városos viselhet hivatalt, ha nem nemes egyszerűsind.

Ha ez aggodalom állana, akkor valóban az is állana, hogy a jobbágyosság is visszaállhat. Az egyik mint a másik oly helytelen agitáció; mert vagy visszavivják 1848-iki törvényeinket s azzal együtt a törvényesen kimondott jogegyenlőséget; vagy nem lesz kibékülés, s akkor következik az absolutismus vagy a Schmerling alkotmány megint; és mindkettő épp egy elismerte az egyenlőséget, habár a szolgaságban is, mint a 48-i törvény elismerte azt a közös szabadságot.

Ha ma már a jogegyenlőség után kászt-szenvedélyeket akarunk felbolygatni, éppen a városi elem az, a hol az lehetlenség; ha ma például Kolozsvár polgárságának egy része nem ismerné el azt, hogy minden itt birtokló ember, legyen az nemes, mágán, vagy paraszt, hozzá hasonló polgára e városnak, s elkezdene egy hussita hadat mindenki ellen, a ki nem kereskedőtől, vagy műiparostól született; sőt még ha műiparos vagy kereskedő is, de véletlenül nemes vagy megyei paraszt utódja talál lenni; s ha Kolozsvár város ezen üldözöbe vett factorai feltarisnyálva innen átköltöznének M.-Vásárhelyre; azt hiszik-e nagyon is megfogná érzeni még a legkiszűrt polgári elemmel bíró Kolozsvár is, hogy mik egy nagy város tényezői, s kik által állhat fenn egy város fogalma, s kik, a kik egy várost nagygyá tehetnek?

De kérdjük, ki a város politikai testületének tényezője? Minden jogosult. A választás többé nem a centumpaterek joga, az a városokban birtoklók joga, ezen választók összegének közvéleménye képezi a város közvéleményét, s e közvéleményhez mind annak joga van, a ki e közvélemény feljogosítani akar bizalmába a törvény értelmében. A birtokosok s benn professiói üzők összegének fogalma teszi ma a városi polgárság fogalmát.

Es kérdjük, hogy miután a városban minden benn lakó s benn birtokló ember hasonló tényezője a városnak, minő külön polgári érdek lehet, a mi nem ezen tényezők érdeke? s a mit így külön kellene képviselni? Vagy melyik üzteltívő avagy birtokból élő osztály kompetensebb a másiknál arra egy

városban, hogy a törvényhozás terén a város érdekét inkább képviselje mint más, kit szintén érdek köt a városhoz, s ki ott választásra s választhatásra éppen egy jogosult?

Mi tehát a polgár?

Talán a kereskedő? De hát Nalaczi és Mózsá megszüntek voltak nemesek lenni, mikor kereskedők lettek? Így tehát maga a kereskedői sors még nem elég criterion?

Talán a gyárnokok tehát a par excellence polgárok. De ha a pánpolgárok felalálják fedezni Zsigmond Elek nemeslevelét?

Vagy talán a műiparos csak a polgár; de hány nemes székely, magyar stb. van közöttük is?

A jogegyenlőség után mindnyájan választó polgárai lettünk a városoknak, a hol élünk, üzletet viszünk, vagy birtokot birunk; és nem engedhetjük meg senkinek, hogy magát másnál jobb polgárnak tarthassa csupán azért, mert véletlenül ősei elveszték nemeslevelüket, vagy paraszt sorsból szorgalom után kabátra tettek szert, vagy idegen földről költözve be, itt meghonosultak.

A város polgára ott mindenki, a ki a városban él, birtokos s ott a törvény értelmében politikai jogokkal bir. És a ki ott él, ott bir és élvez jogokat, bizonynyal egyaránt csüng a városok jobb sorsán és emelkedésén. És akárki, a ki Kolozsvárt birtokol, legyen az mágán, nemes vagy honoratior, meg nem engedheti azon föltevést, hogy ő ezen város emelkedéséért s jobbsorsáért nem buzogna éppen úgy, mint a ki közvetlenül a polgári osztály tagjának mondhatja magát.

Az 1848-i II. törv.-czikk a városi kaszt szellemnek politikailag tökéletesen véget vetett. És senkinek sincs joga kizárni mást a városnak bármily politikai joga élvezetéből vagy pályázatából azért, hogy egy vagy másik régi kasztból vette eredetét, valamint nincs joga megyéken a nemesség kizárni a többi régi kasztok tagjait, most, midőn a politikai jogok gyakorlatára, a közvélemény méltatására, hivatalviselésre stb. azzal tökéletesen egyenjogu lett.

Nem mondjuk mi, hogy a régi kasztok előítéletei már elenyésztek, nem mondjuk, hogy nincsen ok a féltékenységekre s sértődésekre is elég bőven; a jogegyenlőség létezése még nem hozta maga után a társasköri assimilatiót; nem elleneztek azt, hogy a sértő dolyföt, a sértett ellenzék adott alkalommal vissza is torolja; ez a nemesis dolga, s mi ebbe nem avatkozunk; de azt akarjuk kiemelni, hogy ephemer céljainkért hamis tanok ne állítsunk föl, ne serkentük fel különösen a kaszt-szenvedélyeket, mert annak éppen az oly kasztok vallanak leginkább kárát, melyek összekötő kapcsolatot képeznek, s nemcsak önmagokból fejtik ki életmódjukat.

A városok virágzására soha sem egyes kasztok, hanem egyes nagy emberek, s mellettők a város összes lakóinak közszelleme, s még ezek felett a közös haza tett mindent. Pest nagyságáért többet köszönhet Széchenynek, mint Wodianernek, vagy akárkelyik par excellence polgárának; s még többet köszönhet az ország képviselőinek, kik a megyék nemességéből állva hozták az áldozatokat azon intézetek megalapítására, melyek adták Pestnek fővárosi jellegét.

Teljesítse kötelességét a város minden lakója, az üzlet embere, a kalmár, a műiparos, a főúr, a tudós; állítsa mindeniket helyére a közbizalom, de egyik se mondja magát jobbnak a másikánál csak azért, hogy egy vagy más vállalatot üz; együttesen képezik ők a várost, s annak ma már a jogegyenlőség korszaka után tökéletesen egyenlőleg jogosult polgárai.

A legjobb az, a ki azon helyet, melyet be kell tölteni, a legméltyóbban betöltheti.

Hogy minő helyre, ki a legérdemesebb? ezt meghatározni a közvélemény dolga, és e közvéleményt helyes okokkal informálni joga van mindenkinek; de ez okok vonatkozásának csak az érdemre vagy ész- és szakképességre, nem pedig — a mint már fejtegettük — nemzetiségi, vallási vagy kaszt-előítéletekre; mert az előítéletek felbolygatása legkevésbé illik éppen a városokhoz, melyek a civilizatio fészkei lévén, feladatuk éppen küzdeni az előítéletek ellen.

Már pedig valakit azért tartani jobbnak másnál, mert ő mágán, vagy azért, hogy nemes, vagy hogy polgár: egyiránt előítéletes dolog. Hála égnek minden régi rétegből sok jeles emberünk van. Küzdjünk tehát azért valaki mellett, mert kitünőbb s megbízhatóbb a másikkal, nem pedig csak pusztán azért, mert valamelyik osztályhoz tartozik, mert hisz a régi nemesi és polgári jogba most be van olvasztva az egész haza népe.

A mi már a színyegen levő kérdést, a követválasztásokat illeti erre nézve állunk azon. „A városokról” czim alatt cikksorozatunkban elmondott, s európai példákra alapított nézetünk mellett, mikép a városok, mint a nemzeti miveltetés fészkei, éppen arra vannak hivatva, hogy az ország parlamentjébe a legjobb képességeket küldjék, mert a városok érdekét az országos érdek jobban védi.

Hogy maga Magyarország mit vár tőlünk? azt nem tolmácsolhatjuk velősebben, mint ha ide igtatjuk a „Magyar Világ” legutóbbi számának következő sorait: „A Királyhágón tül 73 képviselő választását nem tekinthetjük kizárólag erdélyi testvéreink „házi dolgának”, s legkevésbé se követünk el illetéketlen beavatkozást, ha egész komolyan figyelmeztetjük erdélyi testvéreinket, hogy mielőtt végleg elhatároznák magukat, kétszer fontolják meg, hogy az ottani közvélemény nyilatkozata mindnyájunk birálatára alá jő, s minél nagyobb felelősség sulya nehezedik vállainkra szemben egy oly roppant mérvű feladattal, mely ránk vár, annál kevésbé lehetünk közömbösek arra nézve, hogy királyságunk közös törvényhozásának körébe minő elemeket nyerünk a Királyhágón tül törvényhatóságokból.

Vannak nevek Erdélyben, melyek részint a parlamentarizmus, részint a publicistica terén már tönnyog órványosított praedominat erőket jeleznek, s melyekre nézve nyugodtak lehetünk, hogy ha a Királyhágón át egész hozzánkig hangoztak, úgy bizonyára azok otthon is közölszerűséssel kell hogy emlittessenek. Alig 20—25 név, melyeket nemcsak óhajunk, hanem tán jogunk is van kikötni; mert hiszen azok többé nemcsak Erdély, hanem a közös magyar állam képviselőinek névsorában fognak érdem szerint ragyogni, s midőn majdnem 50 választás marad még fenn, elég szabad tér nyílik a személyes dicsővágy s egyéb alsóbb rendű érdekek lehelgítésére.”

Követválasztási mozgalmak.

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése tegnap, január 29-kén tartá meg a közös országgyűlésre küldendő követek választására vonatkozó intézkedések tárgyában a főispán ő mlga által előre kitűzött ülést. Főispán ő mlga velős rövidséggel adta elő a feladatot, melynek megoldására a bizottmány törvényes tagjait összehívta. Beszéde végén egész nyomatékkal fejezte ki aziránti óhaját: vajha követek Pesten szerencsésen megfellelhetnének azon nagy feladatnak, mely reájok a felelősség egész terhével vár, mert csak így remélhetjük sokat szenvedett hazánk jobb és boldogabb jövőjét, melyért mindnyájan sovárgunk. E lelkes hazafias szavak élénken megjelénztettek. Ezután olvastattak a kitűzött tárgyra vonatkozó felsőbb leiratok, ezek közt a kir. főkörmányszék által kiadott utasítás. Ez utasítás pár pontja a törvény szavaitól eltérő lévén, ez némi kételyek felmerülésére, s Hankovich K. biz. tag indítványa folytán tiltatásosabb vitára adott alkalmat, melyben részt vettek: Zeyk K., Tisza L., Hankovich K., id. gróf Teleki D., Gyarmathi M., Hosszu J., Halmágyi S., Dézsi S., Ocsvai Ferencz. Végre is azonban a megyei bizottmány megnyugodott aziránt, hogy a középponti választmánynak nem lehetetlen feladatát a törvény s a főkörmányszék utasítás egyeztetésével oldani meg, annyiival inkább, mivel az utasítás a törvény szellemének magának hódol. Ezután 40 tagból álló középp. választmány lön felkiáltás utján megválasztva. A mi azon kérdést illeti, hogy szükség-e Kolozsmegyét két választó-kerületre osztani, vagy nem? ennek eldöntése egy február elején tartandó újabb megyebizottmányi gyűlésre napoltatott el. Még volt szó a megye alsó kerületében mutatkozó inségről, melynél főispán ő mltsága értesíté a gyűlést, hogy főtiszt és emberbaráti figyelmét nem kerülte ki-e szomorú jelenség, sőt intézkedéseit már előre megfette, a kormánytól 2000 ft. segélyössze-

Egyszerű soraim számára vagyok bátor becs-
lapjában egy kis helyet kérni. Telünk hirtelen, m-
den hó nélkül, nagy hidegekkel köszöntött be-
karácson előtti napokban, minek következtében
Saale folyam befagygni kezdett. A paradicsomban

sétátér a balparton — délutánként sétáló néptömeg édes örömmel beszélt a leendő mulatságról, mit év óta nem élvezett, de minél élvezetesebb a kör-simaságu, habár még nem elég szilárd jég, már is szép reményeket nyújtott. Elérkezett az óhajtvá várt pillanat az ünnepek, midőn is a jég kellő szilárdságáról meggyőződve, mind a két nem levő ifjak, sőt a korosabbak is, siettek korcsolyáikkal a helyszínre. A parton állók gyönyörrel néztek a korcsolyázók mozgó tömegét, hol a sebesen rohanó férfiak közt egy-egy nő gyenge szellőként suhant odább. Egy nagy táncmulatsághoz volt ez hasonló, mit a mulatsággal járó testgyakorlás hasznossá, s az ifjak kedélyes hangulata élvezetessé tett. Fájdalom, rövid pár hét múlva a déli szél elgyűjtő járó lanya idő felfekasztá a mulatság színhelyét, s a folyam kisebb nagyobb darabokban elszálltá sima felszínét, a lakosok nagy szomorúságára. Azóta szép tavaszi idők van, legfőkébb egy-egy lanya eső permetél a földmivelő osztály nem derült napon, folyó hó 17-kén, az uralkodó nagyherceg, Carl Alexander jelenlétével szerencsétlenné kis városunkat; nem ment ugyan ki a nép zászlókkal elébe, nem éltette tompa moraju hoch-jával, de e híján is uralkodója iránti tisztelte éppen egy nyilatkozik, mintha e külsőségeket hozzátartozta volna. A tisztelgésnek másnemű jelével tette élvezetessé a napot a város tüzoltó társulata, ennek tagjai ugyanis egyenruhában jelenve meg az Eich-Platzon, a nagyherceg szállásával szemben, egy arra kijelölt házban mutaták e részbeni ügyességüket. Könnyű, felső végén horoghoz hasonló létrákon, szakavatott gyorsasággal termettek a ház felső emeletén, lebozsátott köteleikkel fölvták a szövetből készült vízáthlatlan csöveket, melyek a vízfeszkendővel összekötötték jöve, a kellő magasságban nagyobb haszonnal alkalmazhatók a gyuladás akadályozására. Az ablakhoz erősített mentőzsák is említésre méltó, mely különösen oly városokban, hol udvar hiányában, a tűzesetek alkalmával, csak is az utczán teheti az ember magát összekötöttségbe, mulhatlanul szükséges; e zsákban — mely alul menedékesen kifeesztve tartatik — gyermekek, férfiak s más tárgyak sértetlenül érnek alá, mint a próbátét bizonyít. Nem mellőzhetem az életmentő — mintegy 2 □ öl területű — ponyvát, mit végső esetben sikerrel lehet alkalmazni: ez erős fogantyúkkal levén ellátva, lehető magasan kifeesztve tartatik, mire a tüzoltók, az első és második emelet ablakiból, többen vetették alá magukat, bátaikkal igekeztvén érinteni azt. Mind e műtetteket többször ismételték a nagyherceg tetszése s a nép örömrivalgásai közt, mi közben a kifeesztett köteleken gyorsasággal leereszkedő tüzoltók gymnasticai ügyességüknek szép jeleit adák. Megvan tehát a gymnastikának nem csak az egyének testi képezésére, hanem a közhasznúságra is kiható hordereje; sajnos, hogy ez nálunk nem részeseül kellő pártolásban, még a szellemiekkel foglalkozó intézetünknek is csak ritkán van ily testgyakorlódaja, vagy a hol van is, az előjárók — szóval a mindkét részről részvétele üresen hagyja ezt az ifju nemzedék testi kifejlődésének idomítására szükséges intézetet. Nem úgy itt, hol ez még kisebb falvakban is, sőt a nők által is szorgalmasan gyakoroltatik. Következő napon 18-kán a mindent emlékeztetessé tevő szellem ünnepeit meg a lakossággal a 815. novemberében Párisban kötött, s 816-ban általánosan beállott békének 50 éves jubileumát; mikor is az örvendőző népség ének-szenegbangjainál, diszes menetben vonult a béke emlékére tiltetett s ez alkalommal fölzászlózott három jegenyefához, hol az értelmesebb polgárok a tárgyra vonatkozólag rövid enlék-beszédeket tartottak. Két napig tartott ez ünnepély, miben a burschok is részt vettek, s mi estvéként a szokott táncvigálommal végződött.

E kicsiny, de szabadellvű egyetemre e jelen tanévben is számos honfitársaink érkeztek. Frequentiánk 16 tagot számlál, kik — kettőnkét kivéve — magyarhoni evangélikusok. Mindannyi a szabad asztal megnyerése reménykötél eltelten jött ide. Az igaz, hogy e kegyalapítványban eredetileg 12 magyar ifju vehetett részt, de mióta a szász atyfiak, mint erdélyiek, s így tehát magyarok (a nép őket csakugyan magyaroknak tartja) felét a magok részükre nyerték meg a nagyhercegtől, csak hat magyar részesülhet e jótéteményben; mi pedig erdélyiek semmi szín alatt sem, mert a szászok a mi részünket folytonosan lefoglalva tartják. Hetenkint szombaton rendes üléseink vannak az egyetértéssel választott elölük vezetése alatt, s a nevezetesebb határozatok jegyzőkönyvre vétetnek. Magyar könyvtárunk — mely jelenben az egyetemi könyvtárnok felügyeletére van bízva — nem régiben a magyar tudós társaság által (190 font nehézségű) küldött, s általunk szépen bekötöttet könyvvel szaporított. A közelebbi egyetemek magyar ifjaival lehető összekötöttségben állunk; látogatónk valának közelebből is a hallei, lipseai, valamint a berlini egyetemről is; ez utóbbiak közt két erdélyi ifju báróhoz lehetett szerencsénk. Találkozunk itt, és pedig csaknem minden napon oly hazánkfiával is, kik az írtókös szerint, az erdélyi szellemi művelődésre eddigelő csak annyiban folytak be, hogy a gazdaságnyok repedt cserépedényeit megreparálták. A többiek közt egy ilyen — ki ruháinkról következtetve megszólított, kérdéseinkre mondá, hogy ő

már Muzska, Lengyel, Olasz, Németországot úsz-szejárta, s ha Isten segíti még odább megy — eszembe juttatá amaz egyszeri gunyoros megjegyzést, hogy mikor Amerikát fölfedezték, először is drótos totót találtak benne. Végül — habár a politizálás legalább jelenben non est menu — nem hagyhatom említetlen egyetlen napi lapunknak a magyarokra vonatkozó sértő nyilatkozatait, hol minket a többiek közt hazánk legkisebb nemzetének nevez, mely annyi idő alatt nem volt képes a többi nemzetiséget bekebelezni, mely annyira ragaszkodik a már rég elavult alkotmányához, mire olyanira büszke, s e büszkeségében daczos követeléseivel (unioval stb.) mindig a revolutio zászlóit tűzi ki, miket lehető sértő frasisokban ad elő. Ez még csak a szomszédban van! Hát a távolabbiak nem kiált-hatnak-e ránk minden vandalizmust.

Domján Albert,
ref. cand. theol.

Gyula-Fehérvár, jan. 24.

Az elrendelt követválasztás újabb mozgásba hozta a hazát; de ezen mozgalom nem veszélyes, csak élénkebb élet jele: hasonló a nyugalmas to hullangyűrtüztettség, melyek annak vizét üdőségbeu tartják. E hullámzat a Királyhágón tulon kikicsapkodott ugyan medréből; de ez nálunk, bizvást mondhatom, törénni nem fog. Daczára ugyanis a nagyobb hon műveltségi praetensiv előnyének föltűnik: mi nem fogunk annyira megfoghatólág és érezhetőlág okoskodni és rábeszélmi (ad hominem argumentálni), mint testvéreink, kiket Pesten ölelni akarunk. Mi hidegebb clima alatt születünk, vértünk nem pezsdül oly bevesen, s az ugynevezett testvér nemzetek és vallások századokon át érvényesült coordinatiójában egy titolási titelmére s egy hollandas phlegmájára tettünk szert.

Ily szempontból városunkban is nyugodtan tekinthetünk a követválasztás tényeivel szembe. Erre nézve jelzem az eddig történt mozzanatokot. Így a tegnapi communitási gyűlésben kinevezették a központi választmány tagjai, ugymint elnök: Váradai Károly, főbíró: jegyző: Balogh Károly; Szoboszlói György, Elekes Károly esperes, Borsos Soma ügyvéd, Barts Ferencz kanonok, Kolozsi Antal p. irodai igazgató, Papp Ágoston (román) esperes, Henning Mátyás (szász) pap; Loew N. (szász), Dobokai Károly kamara ispán, Bergán Miklós (román), Dergan József, Mihellyes Zsigmond, Ninger Ignác gymn. director, Száva Farkas tanár, Mendl Mózes (izraelita) Kohn Ilyés (izr.) urak; ma pedig letették a számukra előírt esküt; mire a központi bizottmány magát megalakultnak, s e városban követválasztási hatóságának nyilatkozatván, Barts kanonok, Elekes esperes, Bergán tanácsos és Ninger director póttag személyekben kinevezte a választókat összeíró bizottmányt, hogy ez az utasítás szerint feladatához fogjon.

A mai gyűlésből föl kell említenem egy tény, mely szeretjük hinni, az egyéniség és érdem iránti elismerések kegyeletemen tudatos ténye volt, am-bár erre az alkalom és mód ünnepélyes volta és következősége hiányzani látszott. E tény az volt, hogy a központi bizottmány egyik jelenvolt tagja f. t. Ninger Ignác, gymn. igazgató tanár ur, bejegyezték e város tisztelhetbeli polgárainak sorába, hova tíz nap előtt b. Kemény Géza ur is beíratott azon alkalomból, hogy az e város részéről követekeedett rokona oldalánál e várost megjelenésével megtisztelni méltóztatott. Soha az elismerésnek, ha ez még a jövőbe tekintő ösztönadással meritné is indokait, ellenzői nem voltunk: de az kíváncsnak látszik, hogy ezen indokokok akár az érdemes multból merüljenek föl, akár a reménydús jövőből meritessenek, az elismerők előtt nyilvánosak legyenek, s így a tények kellő ünnepléssége és fontossága biztosítások. Megfelelő lett volna tehát, hogy t. Szoboszlói ur a candidatiok alkalmával, s ugy most Ninger ur megtiszteltetésénél is indokolja eljárását, mert, ha valahol, itt igazán „forma dat esse rei.”

Mindnyájan tudjuk a két bazában, kit kell egy b. Kemény Ferenczben, egy gr. Mikóban, egy Haynaldban tisztelnünk; azt is sokan tudjuk, s tudják ezen lapok olvasói is, mily üdvösön folyik be rég óta egy Kolozsi ezen város közérdekeinek gyámolításába; de azt már kevesebben tudják, ki volt, s ki azon idegen hangzán és ismeretlen nevű Ninger bazántia, kit ezen város néhány előjárói nem sok szertartással a főnemlített érdemes hazafiak sorába emel. Am azért mi tudjuk, hogy Ninger 12 esztendőn által hasznos és zajtalanul jótékony munkás azok sorában, kiket a gondviselés polgári ezim nélkül is e város sorsával és érdekeivel érintkezésbe hozott; mi tudjuk, hogy csaknem 5 évvel ezelőtt Ninger volt az, ki e város hivatalnokainak alkotmányos formába való üntését és megmaradását keresztülvitte azáltal, hogy a három napig irány és logika nélkül zajongott restaurationalis mozgalmat, mely a románok részéről veszélyessé is kezdett válni, ritka föl fogása, gyakorlati esze és szónoki tapintata által lecsöndesítette és kibékítette, s volt tehát, ki e város békéjét s hivatalnokjait ithonn, s ugyan-e város becsületét a kiszállt kir. birtos ur és az egész hon színe előtt megmenté! Nézzé el nekünk a tisztelt olvasó ezen itt nálunk ismert tényre való visszaemlékezést akkor, midőn ezíránt mind az akkori hírlapi közle-

mények, mint a mai megtiszteltetés formája képes volt ignoráns maradni. Azonban, ha kellőleg ki nem is fejezte, vagy annak kifejezésével késett is, de bizonyára érzette ez eljárását, s annak indokait ezen nemes város, mely Ninger szerepeit többször a meghatottság jeleivel kísérté; s azért legyen szabad ezen elismerő eljárását szívünkkel üdvözölnünk, s azon reményt táplálnunk, hogy az állapotbeli, vallási, nemzetiségi s egyéb melléktételek innen tul nem fogják gátolni, hogy ezen város mindannyi jóakará s tehetséghez kepest érdemesült polgárai egymáshoz kölesönös méltánylás és ösztönző elismerés által simuljanak.

Követjeltjainkra nézve még valami tájékozót nem írhatni; mert valamint érdekeink ezen városban roppant sokasok, ugy a jelöltek is sokan vannak. Győzzön azonban a mindannyi előtt legfőbb érdek, az egyenjogúság érdeke, mely méltányosan körültekintve, biztosan, és könnyen fog mindnyájunkat irányozhatni. Imets F. J.

M. Vassárhely, január 23.

Mintán a mult évi december 25-én kelt legmagasb k. leirat Erdélynek a Pestre összehívott magyar országgyűlésen képviseltetése iránt a kir. főkörmányszék által foganatosítás végett a törvényhatóságokhoz kiküldetett; ezen városi hatóság folyó hó 20-kán tartott közülésében a középponti választmányt megalakította. (A részleteket már közöltük. Szerk.)

Ugyanezen ülés elején ő. cs. és ap. kir. Felségének a Pestre meghívásért jegyzőkönyvileg hálás köszönet szavazatát meg.

A leküldött k. leirat kihirdetése és foganatosítása ötleteből kíváncsnak lesz vala, hogy akár a hatóság, akár pedig a központi választmány részéről ő Felségéhez egy felirat intézessék, melyben a meghívásért nyilvánított öröm és bála kifejezése mellett némely el nem titkolható alázat és hódolatteljes észrevétel, a büszges ragaszkodás és őszinte bizalom hangján a törvényesség érdekében bátran elmondandó volt volna. Jó részt azonban jobbnak láttuk ezt is, mint más fontos kérdéseket a pesti gyűlésre utalni; pedig nem tanácsos, de czelszerű is lesz vala fölszólalni, és ez által az egyes hatóságok vagy legalább az illető választókerületek részéről a pesti országgyűlésnek némi fogantyt és súlyt vetni.

Midőn Erdélyt az uralkodó Felség a pesti közös országgyűlésre meghívni méltóztatott, a k. leirat szelleme és szavai az 1848-diki választó törvényekből indulnak ki, melyekből kétségtelenül azon legmagasb szándék tűnik ki, hogy Erdély képvisellete ugyanazon czikk alapján állítsassék elő, mely szerint a magyarországi jelenleg Pesten összegyűlt képviselői megválasztattak; de midőn az erdélyi 848. II-dik törvényezikre hivatkozással annak 10. §-a szerint a magyarországi V. törvényezik alkalmazhatósága is legfeljebb helyről elismertetett, és a két egymással szoroson összefüggő törvényezik értelmében választás véghezvitele az erdélyi kir. főkörmányszéknek megrendeltetett, mely fájdalom borítja el a hiu alattvalók keblét akkor, midőn látni kénytelenek, hogy ő Felsége legmagasb parancsa és intézkedése a foganatosításban oly lényeges átalakításokon vitetik keresztül, melyek az egyszerű, de józan felfogású nép részéről azon kérdést kockáztatják: vajlon a legfelsőbb akarat értelmében történnek-e a választások? Igenis, ha tekintjük, hogy a felszólamlásokra 14 nap helyett 2-3 nap tűzetik ki, és a felkiáltás utáni választás merőben ki van zárva, s e helyett egyedül a titkos választás megrendelve a kiadott utasítás szerint, mely a magyarországi 848. V. czikk határozott szabályaitól többekben, de jelesen ezen leglényegesebb pontokban szembeszökőleg eltért, a nélkül, hogy ezen eltérés Erdély sajátlagos viszonyai által legkevésbé is indokolható, avagy a törvény szabályainak megszigorab követendése által a közönség és rend megzavarása legkevésbé is féltető lett volna méltó aggályunk.

Midőn ezen törvénytől eltérést kiemeljük, és ebben sok választások megsemmisítésének *) következőleg az igazolási eljárások még hosszabbra nyulásának magvát látjuk elvetve, csak az uralkodó Felség és a magyar birodalom közös érdekében szólalunk fel, mintán a törvényes és alkotmányos kibékítést szívünkkel óhajtuk egyfelől, ugy másfelől minden akadályokat szeretnénk elhárítva látni, melyek az összbiradalom nagyhatalmi állásának és ebben a magyar biradalom közjogi viszonyának mielőbbi rendezésének útját állhatnák, vagy a mielőbbi megoldást legtávolabbról is kérelmettenek.

A marosszéki követválasztási mozgalmakról később. R. M.

Különfelek.

— Kolozsvár sz. kir. városa b. magyar-utczai tizedének választói is folyó jan. hava 26-án a Pál József házánál barátságos összejövetelt tartottak, a a pesti országgyűlésre választandó követek tárgyalában. A mikor az említett tizedben levő választók közül számosan megjelenvén, Csulak Dániel indokolva előadta: hogy milyen követeket óhajtana ő jelenleg városunk részéről a pesti országgyűlésre,

*) Nem hisszük, hogy a közfelkiáltás utáni történetű választások képvisellete megsemmisítésének szavazata

s az erre következtet barátságos beszélgetés alatt felmerült, hogy a közvélemény ilyeneknek jelölté ki városunk nagyérdemű polgárait gr. Mikó Imrét és Nagy Eleket, mely nevek említésére a jelen volt választók egyhangulag egy hatalmas „éljent” kiáltottak. Ezután még egyik választó felemlítette, s a másik pártolta követjelölteknek Simon Eleket, Groisz Ferdinándot és Kővári Lászlót. Mire egy harmadik választó polgártársunk ugy nyilatkozott, hogy ő a két legelől említett követjelölt mellett megmarad, de ha csak ajánlani kell, ő is ajánlja: Mikó Lőrinczet és Ocsvai Ferenczet. Egy a jelen volt választók közül.

** Tegnap reggel 7 óra tájt a lovas lak-tanyában tűz ütött ki, s egy része elhamvadt a fedélnek. A gyors segély megmenté a várost nagyobb lehető veszélytől.

** Bethlenfalvi jutalmú legközelebből saját „Csónka harezos” című népszimtművét hozza színre. Sok dicséretet hallottunk e darabról előlege-sen, s így őszintén kívánjuk, hogy e hir fentartsa magát utólagosan is!

** Tegnapelőtt tartá első nagygyűlését a városbáz tanácstermében a „sétátér-szépítő-egylet”, mely mint már említettük, 60 forintos részvény-társulattá alakult. A gyűlésben felolvastatva az alapszabályok megállapítottak; ezután következett a pénztári kimutatás, mely szerint az eddig befolyt részletfizetések után a társulat készpénz ereje 740 forintot felül áll, melynek legnagyobb része a kisegítő pénztárban van elhelyezve. E jelentés után megtörtént a társulat ügyeit kezelő hivatalnokok megválasztása. A legtöbb szavazattal elnökül választott Pál Sándor, pénztárnok dr. Hincz, jegyző Szász Béla. Bizottmányi tagokul: Bányai Vitális, Biasini Domokos, Folli Mihály, ifj. Groisz Gusztáv, Haller Károly, Kővári László, K. Papp Miklós, Szász Gerő, Schütze János, dr. Szombathelyi, Veress Ferencz és Tompa János. A társulat működését folytonos figyelemmel fogjuk kísérni.

** Az unitárius tanuló tífuság által folyó hó 28-kán az iskola nagy „balltermében” tartandó ének-, zene- és szavalati próbátételnek programja.

Első szakasz: 1. „Egyveleg,” éneklő az iskolai énekkar. 2. „Változatok egy népdal felett,” zongora kíséret mellett hegedűn előadja Csongvai Lajos és Hajós Gyula. 3. „Kettős dal,” éneklő Ürmösi Miklós és Zatureczki Albert. 4. „Koldus aszszony” Szász Károlytól, szavalja Nagy Olivér. 5. „Férfi négyes,” éneklők többen.

Második szakasz: 6. „Változatok hegedűre,” előadja Kis Mór és Kis Dávid. 7. „Erdélyben” Petőfiktől, szavalja Szentiványi Miklós. 8. „Népdalok,” éneklő Török Áron. 9. „Solo,” zongora kíséret mellett hegedűn előadja Hajós Gyula. 10. „Pettőfi induló,” éneklő az iskolai énekkar.

** Ő Felsége a császárnénál az első hölgy-elfogadás szerdán folyó hó 31-kén leszen. Azon ur-hölgyek, kik a legmagasb fogadtatás szerencséjében részesülni óhajtanak, kedden délután 1—3-ig Königsberg grófnénál kell hogy bejegyeztessék magukat.

** Párisban közelebb sokat beszélnek Murat Achille hercegről, kinek nem régen Rochefort gróffal párbaja volt. A herceg még nagyon fiatal s néhány év óta a sedani helyőrséghez van belevetve, mely rendszabály által véget akartak vetni viszonyainak az ismert Pearl Corához. A tuillériakban a herceg párbaja felett nagyon bosszankodnak. Comicus a dologban az, hogy sem a herceg, sem a gróf nem tudnak vívni s csak egy vaktában szurkáltak egymásra. Halálos sebestűlés nem történt.

Felhívás.

A bécsi cs. kir. gazdasági és erdőzeti egy-let folyó évi május havában egy földmívelési és erdő-gazdasági kiállítást rendez Bécsben, melynek tárgyai öt főosztályba soroztatnak. Nevezetesen:

I. Földmívelési és erdőgazdasági gépek és eszközök.

II. Gazdasági állatok, mint: lovak, szarvasmarhák, juhok, disznók és baromfi.

III. Földmívelési és erdő-gazdasági termények és iparcikkok, mint: gyümölcs és bór, gabonák és, más lisztes termények, len, kender, gyapjú, selyem stb. továbbá lisztek, káskák, turó, olaj, butorfa stb.

IV. Földmívelők és erdő-gazdák háztartására és egyéb használatára szükséges iparcikkok.

V. Ebek.

Az erdélyi gazdasági-egylet kiállítást intéző bizottmánya felhívja ezennel a tisztelt gazda-közönséget, hogy ezen kiállításban minél nagyobb számmal résztvegyen.

A hazafini büszkeség, s a kitűzött nagy számú jelentékeny jutalmak csak másodrangú indokok a részvételre. Hazánk terményeinek tágas piacot, a biradalom, sőt a külföld előtt elismerést szerezni a főcél, melyet csak ugy érhetünk el, ha ily kiállításban a legnagyobb buzgalommal s egyesek részéről tán áldozattal is résztvenni igyekezünk, s kö-zömbös visszavonulás által nem hagyjuk magunkra nyomtatni a tehetetlenség bélyegét.

Ragadjuk meg tehát saját magunk és a köz-jó érdekében az alkalmat, mely kínálkozik, hogy szeretett hazánkoak az elismerés szellemi s a kereskedelmi tér szélesítésének anyagi előnyét meg-szerezhesek.

Azon csekély kiadás, mely a kiállítandó tárgyaknak szállítási díjában kívánatik, enkit ne retentens vissza e közlgety lelkese karolai fel.

Bejelentések a gazdasági-egylet irodájában (nagy-piac, b. Radák-báz) folyó év február 10 éig fogadtatnak el, hol egyszersmind részletesebb felvilágosítások és utasítások szerezhetők.

Kolozsvártt, 1866 jan. 16-án. Az erd. gazd. egylet kiállítását intéző bizottmánya nevében.

B. Bornemisza János, m. p.

Nagy Ferencz, m. p.

Nyilatkozat.

A folyamatban levő követválasztási értekezletekben nemem a jelöltek között levén említve, valamint több oldalról e tárgyban hozzám intézett barátságos felszólításokra szóval megmondottam, ugy ezennel nyilvánosan is kijelentem, hogy a jelöltséget el nem fogadom. Kolozsvártt, jan. 29. 1866.

Simon Elek.

Politikai hírek

Austria. A „Wand.” úgy hallja, hogy Meyendorff Rómában — noha formszerint még meg van hitelezve — egészen magánzóknak tekintetik, és sem a vaticánban, sem államtitkári hivatalban el nem fogadtatik és nincs vele semmi hivatalos érintkezés, s utóda is hasonló bánásmódra számíthat mindaddig, míg az orosz kormány Meyendorff nyers magaviselést szembe szökölve nem desavouálja. A diplomáciai körökben keringő hír szerint a francia kabinet a pápa kormányával együtt tartva fog eljárni, s a sz. szék nyilatkozatait hathatósan támogatni készül, hasonló eljárást várva és igényelve a bécsi kabinetől is. Már is úgy hallani, hogy mind a párisi, mind a bécsi orosz követ el fog utazni, s az ügyvezetés egyszerű követségi hivatalnokokra lesz bízva.

Angolország. London, jan. 22. A „Tim.” washingtoni tudósítása szerint Seward államtitkár utazni ment, mivel Johnson elnök a mexicói csá-

szárság ellen sokkal erősebb rendszabályokra hajlandó, mint Seward.

Franciaország. Páris, jan. 13. Némi föl-tünést okoz itt a „Presse” egy közleménye, mely Mexico kiűztését közel kilátásba helyezi. Következőleg hangzik: „Alig hogy Tunisból visszatért, hová egy küldetésben ment, mely neki tökéletesen sikerült, Saillard báró, volt követségi titkár Rómában, Párist hétfőn este ismét elhagyta, hogy St. Nazaire-be Mexicoba menjen. Ott egyezkedni fogna Miksa császárral csapatainak visszavonulását illetőleg, mi lehetőleg hamar fogna végbemenni. Nincs tehát több ok egy tengeri háború lehetőségéről beszélni a francia birodalom és az amerikai köztársaság között, mely miatti aggodalmak már is nyugtalanították kereskedőinket. Ily háború kereskedelmünkre nézve valóban kiszámíthatatlan következményül lett volna, ha a sajnálatra méltó tökéletlenségre gondolunk, melyben a tengeri népjog még mindig létezik.”

Olaszország. Róma, jan. 22. A „Civiltà Cattolica” utolsó füzetében a szabad kömivesek terjedéséről s működéséről közöl cikket, mely azon következtetést tartalmazza, hogy a pápai excommunicatio szükségese ezen félelmesen terjedő társulat ellen. Ezen áttekintés szerint az egész földön 5000 szabadkőmives-páholly van, fél millió cselekvő és 8 millió nem működő taggal. Olaszországban 1859 előtt nem létezett nyilvánosan a szabadkőmivesség másutt mint Piemontban, a hol Cavour volt a nagymestere. Az első független páholly 1859-ben nyitott meg Turinban, s ez az olaszországi anyapáholly. A turini, florenzi, nápolyi és palermoi négy osztályban van az olasz szabadkőmivesség szervezve. A pápa kinyilatkoztatta volna, hogy nem fog tovább orosz követtséget tűrni udvaránál, miután a római curia türelmét annyi idő óta semmibe se veszik Szentpétervárott, s a nunciatura kölcsönösségére sem akartak mind ez ideig ráállani. Az orosz követtség Rómában annál célirányosabban, mivel a pápa Lengyelországgal nem lehet közvetlen érintkezésben, minden oda intézett okmányt a követtség által kell küldeni, az pedig rendszeren lefo-

lalja és soha ki nem adja; az utlevelek láttomozására elégséges a consulság is.

Németország. Berlin, jan. 23. A „Bank Ztg.” hangsúlyozza, hogy Austria még kereskedelem politikai tekintetben is ellenszeglésbe fog ütközni az Elbehercegegekben. A „Nordd. Allg. Ztg.” hevesen kikel a bécsi sajtó hivatal ellen. A „Zeidl. Ztg.” nagy meglepéssel nyilatkozik a francia trónbeszédben kifejezett semlegességi szándékra nézve, mivel Poroszország actiara számít.

Spanyolország. Madrid, jan. 22. Azt teljességgel nem mondhatni, hogy Madridban nyugodtak vonának. Sőt úgy hallani, hogy a királynő elmeneküléshez tétet készülleteket, s hir szerint azon esetre, ha Madridban is kitörne a forradalom, Valladolidba szándékozik elmenekülni. O'Donnel maga is nagy aggodalomban van, hogy nem bír a helyzet ura maradni. A Madridban agyonlővetett két őrmestert zárt tanácskozában ítelték halálra; tehát nem is tudhatni, hogy tulajdonképpen miért ítelteték el. Tarragona tartomány parancsnoka Pelaez tük áttette főhadiszállását Reusba, Prim szülővárosába, mely város fékentartását nagyon szükségesnek tartja. Reus körülbelül középpontján fekszik. Valls és Monblanch kerületeknek, a hol szervezkedett a felkelés, s a honnan jeleztetett, hogy 800 főnyi fegyveres csapatok tanyáznak. Pelaez jan. 15-én segéd-csapatokat kapott vasuton Reusba és Villafrañca-ba, s hajón Tarragonába. A „Moniteur” pedig ilyen jelentést tesz: „Tarragona tartomány parancsnoka rendelkezése alá tizenkét zászlóalj gyalogság s egy svadron dzsídás rendeltetett a bandák szétszórására.”

A kataloniai felkelésről Párisból így irnak: Ugy látszik, hogy ezen felkelés komolyabb mint a milyennek mondják. A felkelő csapatoknak, melyek kiváltképpen Valsból, Pobledából és Vilaveraból állottak ki, még az ügyállását palástoló hiv. jelentések szerint is következtetve jelentékeny számuknak kell lenni, mert több hadosztály foglalkozik üldözésekkel, és semmi se hallani a királyi csapatok győzelmeiről, míg a felkelők a királynő katonáit már érzékenyen megpaskolták, és pedig

Reus közelében, egy lábíg leaptitván az ellenők működő hadtestek előcsapatait. Ezen eset következtében egy üteg küldetett a katonaság segítségére. Hallomás szerint a valsi helyőrség a felkelés mellett nyilatkozott.

Ezen helyőrség élén egy Narvaez által elbocsátott hajdani ezredes áll, a kihez az egész helyőrség hozzá állott, midőn felszólítást intézett a legénységhez, hogy kövessék őt az igazság, jog és szabadság érdekében harczba.

É-Amerika. Newyork, jan. 13. A „Herald” úgy van értesítve, hogy Johnson megváltoztatni szándékozik kabinetjét, s csak két ministert fogna megtartani a mostaniak közül. Galvestani hírlapok szerint a Rio Grande felé nagy egyesült állami hadtestek vannak utban.

Ujabb. Berlin, jan. 24. A „Prov. Corr.” Grabow elnök beszédét úgy tekinti, mint a prenzlaui képviselő magán véleményét, azért a kormány nem látta szükségesnek, hogy arra válaszoljon. Különbösen azon beszéd a képviselőkhöz pártizelmeire vonatkozólag igen jellemző s e jelentőségét a kormány felismerte, azért idejekorán fog a béke érdekében cselekvőleg fellépni. Az országgyűlés azon követelését, hogy Lauenburg kérdésében szavazzon, mint a király jogaiba való avatkozást, a kormány visszautasítja.

London, jan. 24. Az amerikai congressus elé terjesztett okmányokban azzal vádoltatik Napoleon császár, hogy megszegte a semlegességet, mivel a rabszolgaságnak a conföderatio ügynökei által történt behozatálánál titkos bűntárs volt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 29-kén: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.25.—5% Metalliques 100 frt 63.35.—Bank-részcvény 761.—Hitelintézeti részvény 200 forint 152.30.—London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 104.50. Ezüst 104.60.—Cs. kir. arany 4.90.—1860. kölcsön 84.85.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(36) Száj és fogbetegeknek, valamint fogszükségiöknök!! (1-6)

Fogorvos és fogművész

C. ZINZ

a bécsi iskolából, a n. é. közönséget figyelemzve, miszerint ideiglenes itt mulatása alatt, a feutt megemlítettetre vonatkozó segély nyújtásra ajánlkozik. Értekezhetni napoként 10—4 óráig Schütz János ur n. piaci 270-ik számú háza 1-ső emeletében. Csak február 26-ig marad itt.

Den Mund und Zahnkranken so wie Zahnbedürftigen!!

Zahnarzt und Zahntechniker

C. ZINZ

aus der Wiener-Schule empfiehlt den P. T. hierauf reflectirenden während periodischen Anwesenheit seine diesbezügliche Hilfe Leistung. Zu sprechen von 10—4 Uhr im Hause des Herrn Joh. Schütz Platz N. 270 1-te Stock. Aufenthalt bis 26-ten Februar.

(37) Dr. J. G. POPP urhoz, Bécsben! (1-7)

Mintán Őnt az általam rendelt 6 üveg szájjvíz kézbe kapásáról megnyugtatom, kötelezve érzem magam Őnt azonnal értesíteni, hogy az első kísérlet, melyet intéztünkben tettünk, **megleő sikert idézett elő.**

A 60 boldogtalan gyermek közül, kiket eddig itteni intézetünkbe felvettünk, **kettő volt kik szájjájdalomban szenvedtek.** Őneuk Anatherin szájjvíze utánasszerűleg használtatván, mielőtt a 6 üveg elfogyott volna, **tökéletes javulás állott be.**

Midőn tehát űnnel szegény gondviselésem alá vetek nevében köszönetet mondok, biztosítom Őnt, hogy nem fogom elmulasztani a mi intézetünkön kívül is űnnel kitűnő Anatherin szájjvizét a hol csak lehet ajánlani, miután én személyesen meggyőződtem annak gyors sikeréről.

CRASCHNITZ.

legnagyobb tisztelettel

gr. RECKE-PALMERSTEIN.

Kapható: Kolozsvártt: Wolff J. dr. Hintz György és Engel József gyógyszerzertáraiban.

Egy palack ára 1 ft 40 kr o. é.

(38) Pränumerations-Anzeige. (1-6)

Unnügänglich notwendig ist für Jedermann, der mit der jetzigen bewegten Zeit gleichen Schritt halten will, eine populäre, zeitgemäße Weltgeschichte. Die bisherigen, meist vortrefflichen Werke sind entweder zu umfangreich und kostspielig, oder sie sind zu gelehrt, mithin für die grosse Volksmasse nicht passend.

Die hier gebotene, neue und freisinnige Bearbeitung der Geschichte unserer Erde wird diesem längst gefühlten Mangel abhelfen und die Anschaffung in der Art erleichtern, dasz man sich dies Werk, das 3 Bände umfassen wird, in monatlichen oder 14tägigen Heften zu dem billigen Preise von nur 25 kr. pr. Lieferung aneignen kann.

L. v. Alvensleben, dessen Leben ein halbes Säkulum der Literatur angehört, hat sechsjährigen Bienenfleisz diesem Werke geopfert.

ALLGEMEINE WELTGESCHICHTE

für das Volk

Mit 1000 Pracht-Illustrationen, nach den besten Quellen bearbeitet von L. v. ALVENSLEBEN.

Erstes bis zwölftes Heft à 25 kr.

Die prachtvolle Ausstattung (jedes Heft mit 10 der feinsten Illustrationen), welche noch keine der bisherigen Weltgeschichten aufweisen kann, musz noch erwähnt werden.

In einigen Tagen erscheint das zwölftes Heft und ist die Vollendung vor Ablauf von 3 Jahren sicher in Aussicht.

Verlag von

Alb. A. Wenedikt in Wien

Zu haben in Klausenburg bei J. STEIN.

(8) Bei (4-6) **JOHANN PETERLONGO** Gewehrfabrikant in Innsbruck

sind gegenwärtig an ganz neuen garantirten und eingeschossenen Jagd & Scheibengewehren auf Lager, wie folgt:
Circa 100 einläufige Schrotzstutzen & Flinten à fl 7 xr 50 bis fl 18.
„ 200 Doppelflinten mit Eisenläufe . . . à fl 14, 16, 18 & 20.
„ 100 feine Doppelflinten mit Drathläufe von fl 21 bis fl 200.
„ 50 „ Lefauchaux-Doppelflinten von fl 50 bis fl 150.
„ 100 Büschstutzen von . . . fl 50 bis fl 150.
„ 100 Scheibengewehre von . . . fl 36 bis fl 200.— Ferners eine reichhaltige Auswahl von allen Sorten Revolvers, Revolver Carabiner, Büchflinten, Zimmergewehre & Pistolen etc.

Gefällige Aufträge können jetzt ohne Waffenpass sogleich expedirt werden.

Spezieller Preis-Courant gratis.

Rendelményeket fölgvivőm Zikeli Henrich által Brassóban is eszközölhetni.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagynyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevártt kapható:

Magyar önkormányzat és birodalmi egység.

Ára 1 frt.

Abrai K. A NAGY HAZAFIAK. Regényes korrajz, a közel mult évtizedből. 3 köt. Ára 2 frt 80 kr.

Cuventarile Dietali

ale lui Josifu Hosszu

Deputatu alu Comitatului Clusiu la Dieta Transilvaniei din a. 1865.

Ára 10 kr.

Gróf Széchenyi István

utolsó évei és halála. 1849—1860. Irta Kecskeméthy Aurél.

Ára 1 frt 20 kr.

Magyar Bazar,

Szépirodalmi s divatlap,

a **Berlini-Bazar** teljes **rajaival** és **mintáival** ellátva, megjelenik mellékklappal ellátva havonként kétszer. Előfizetési ára 1/4 évre 2 frt.

Erdély Magyarországgal egészítő része.

Irta SÁNDOR JÓZSEF. Ára 1 frt 20 kr.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) . . . 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.

III-dik kötetének I-ső füzeté, 16 tábla könyomatu rajzzal.

Ára 2 frt 50 kr.

Két város.

Regény. Irta **Boz-Dickens.** 2 kötet. Ára 3 frt.

KOLOZSVÁRI KÉPES NAGY NAPTÁR.

1866-dik évre.

Szerkeszti **K. PAPP MIKLÓS.**

II-dik ÉVFOLYAM.

Ára e terjedelmes naptárnak csak 1 forint.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

Nyomatott az év. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(31) (3-3)

A dézsi kerületben Csaba-Ujfaluban **haszonbérbe kiadandó egy jóság.** Szentgyörgy napján kezdve több évre. Értekezni lehet Kolozsvártt szentgyörgyháza utca szegletén id. Torotzkai ur házában alatt.

(33) (2-3)

Haszonbéri hirdetés.

Mlga. báró Wesselényi Farkas urnak O Fenes, Kis-Fenes, Magyar és Oláh Léta, Plo, Cserk helységeken, a havason Kusztura nevű helyen, és a Tóthfalu pusztán fennálló **korcsmajogai**, az O Fenesi jól felszerelt **szeszgyárral**, vagy anélkül, — f. év ápril 24-től kezdve egy évre, haszonbérbe adandók.—A feltelek iránt értekezhetni Kolozsvártt b. királyutezában 17-dik szám alatt Dósa Istvánnal vagy O-Fenesen gazdatiszt Száva Lajossal.

(28) (4-6)

Az izraelita templom melletti 73-dik szám alatt 5 szoba, téli nyári konyha, kamara, pincze, istálló és szin bérbe kiadó. Értekezhetni ott helyt

SÓFALVI SÁNDOR, építésznél.

(21) (6-6)

Bérbe adandó birtok.

Szamosfalván az országút mellet, egy tagosított birtok, melyben a sos-víz is van, Szentgyörgy naplól kezdve kiadó. Értekezhetni iránta t. Szigethi József urnál hidutca Nemessányi ház 307 sz.

(35) (1-6)

Felhlvás.

Az orsz. földtelebmentesítési alapigazgatóságnak mult év oct. 14-ről 92 elnöki szám alatt kibocsátott hirdetményéből kitészik, hogy **f. év. feb. 14-ig a végleges kárpótlás** megnyerése végett új bejelentéseket kell beadni.

Ezen bár sok nehézséggel járó bejelentések megkésztését elvállalom, hasonlólag ajánlkozom arra, hogy a t. ez. birtokosság még nem folyósított mindenemmi kárpótlása kiadatattását eszközöljem, és pedig:

a.) Elvállalom a még kiadatlan végleges vagy dözma kárpótlás bejelentését.
b.) Elvállalom az oly urbéresok utánai kárpótlás bejelentését, melyek után eddig még kárpótlási előleget sem adtak.
c.) Elvállalom a már kiutalt, de ki nem vett és így elévült utalványoknak megújítását és legrövidebb idő alatti realisaltatását.

Mindezeknél egy százaléért minden előlegezés nélkül az egésznek keresztül vitelt ígérem.

Oly esetekben, ahol már a bejelentésnél, a várandó igény menyynysége meghatározható, a vételjogosult kívánatára előleg is adatik, minthogy ezen üzletre nézve oly pénzforsásokkal állok összekötetésbe, a honnan előlegezést illő haszon mellett nyerni tudok.

Azon esetben, a hol a fent irtak akár-melyikére megbízatást nyervek, szükséges egy felhatalmazást hitelesítve beküldeni, hogy annak nyomán az illető nevében minden szükséges lépéseket megtehessek.

Kolozsvártt, január hó 1866.

MEZEY IZIDOR.